

Blaaskapel

De eerste in mijn huis rondvliegende wesp, op 4 januari van het afgelopen jaar, leek de voorbode van een bijzonder insectenjaar. En dat bleek ook zo te zijn, althans voor zover het de vlinders betrof. Want bijvoorbeeld de aantallen wespen waren dat jaar veel geringer dan normaal. Maar over speciale waarnemingen van vlinders zag ik het ene na het andere juichende natuurbericht in mijn e-mailbox. Over kleine aantallen heel bijzondere vlinders, over grote aantallen niet zo bijzondere vlinders en zelfs over grote aantallen heel bijzondere vlinders. De esdoornspanner en een geraniumblauwtje in het Limburgse. Bijna overal viervladvlinders en echt overal oranje luzernevlinders. Meerdere blauwe weeskinderen en ook nog het karmozijnrode weeskinder in de duinen. De vele waarnemingen van rupsen van de meriansborstel die even gold als 'trending topic'. Met als klap op de vuurpijl ook in ons land de invasie van Russen, nou ja, van de oostelijke vos. Soms maakt een soort supersnel carrière en staat die vlinder, komend vanuit het niets, opeens volop in de schijnwerpers, als een plotseling opkomende soapster. Eigenlijk moet ik er zelf ook op uit, om te kijken of ook ik toevallig een OBV'er, een Opeens Bekende Vlinder tegen zou komen. Maar een vervelend dingetje ergens in de onderbuik, geen vlinder overigens, staat dat tijdelijk in de weg. Voor mij geen speciale ontmoetingen dus, al is een atalanta die in de laatste week van november door de tuin fladdert natuurlijk ook een bijzondere waarneming. Maar verder moet ik het deze periode hebben van het eigen voorstellingsvermogen. Met als deze keer aan te snijden onderwerp: vlinders en geluid. Wat vlinders namelijk tot zulke aangename diertjes maakt, is dat ze geen geluid produceren. Waar

de bladblazers van welhaast alle burens, de snelweg even verderop, een monotoon muggengezoem en heftig kikkergekwaak een heel zomeretmaal kunnen verpesten, produceren vlinders uitsluitend volmaakte stilte. Of vergis ik me? Ik vind het telefoonnummer van een gespecialiseerd uitzendbureau voor studiomuzikanten en daar denkt men wel een muzikaal optreden van vlinders te kunnen regelen. En op het overeengekomen tijdstip komen op het weitte waar ik heb afgesproken inderdaad wat vlinderfiguren aanzetten. Een groepje van vier doodshoofdvlinders en een even groot aantal enigszins Aziatisch ogende pijlstaarten, die zich voorstellen als *Phyllosphingia dissimilis*. Is dat het? Nee, bijna te laat arriveert nog een groepje dieren. Het zijn tien identieke dagvlinders uit Suriname. (Dat laatste veronderstel ik omdat ik de soort daar wel eens heb gezien. En gehoord!) Vanwege de late aankomst stellen die zich niet voor, dus een soortnaam kan ik u niet geven.

Dan begint het octet pijlstaarten met het eerste nummer. Eerst wordt een muisachtig piepgezang van de doodskopjes afgewisseld met poesachtige klanken van de Aziaten. Daarna vloeien beide klanksoorten harmonieus samen. Na afloop klinkt er een luid applaus, veroorzaakt door het vleugelklapper van de tien Surinaamse vlinders. Aan mij is zowaar een complete applausmachine verhuurd! Na nog twee nummers wordt het geluid toch wat eentonig en blijkt het optreden bovendien alweer ten einde. Nog een toegift? Eentje dan. Dit keer musicer ik zelf mee en voeg ik met de meegenomen foekepot wat extra ritme toe. En dan vertrekt het hele spul weer, nog naneuriënd. Allemaal kiezen ze het luchtruim, de pijlstaarten voorop en de klapperaars er achteraan. Of, om met Gerrit Komrij te spreken (gedicht *De fanfare*, in de bundel *Fabeldieren*, 1975): "Zonder te kikken steeg het ensemble blazend hemelwaarts". ●

Tekst: René Marcellis
Tekening:
Peter Wetzels